

**PLAN PRACY LOGOPEDY
NA ROK SZKOLNY 2017/2018**

I. DIAGNOZA:

- przeprowadzenie przesiewowych badań wymowy dzieci z grup nieobjętych dotychczas logoterapią (klasa Ia, Ib, Ic, uczniowie, którzy zmienili szkołę),
- ponowne przebadanie uczniów biorących udział w zajęciach logopedycznych,
- zapoznanie się z nowymi orzeczeniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz wynikami badań specjalistycznych,
- konsultacje z wychowawcami.

II. TERAPIA:

- założenie kart mowy dzieciom kwalifikującym się na terapię,
- objęcie opieką logopedyczną wyznaczonych dzieci,
- opracowanie indywidualnych planów terapii,
- systematyczne prowadzenie logoterapii,
- prowadzenie zeszytów zajęć logopedycznych z zaleceniami do pracy w domu.

Cele terapii:

1. Stymulowanie ogólnego rozwoju dziecka.
2. Wyrównywanie opóźnionego rozwoju mowy.
3. Korygowanie wad wymowy.
4. Rozwijanie umiejętności wypowiedzenia się.
5. Stymulowanie procesu poznawczo-językowego.
6. Usprawnianie procesów wzrokowo-ruchowo-słuchowych.
7. Kształtowanie prawidłowej mowy poprzez korygowanie zaburzeń w zakresie strony fonetycznej, leksykalnej i gramatycznej wypowiedzi.
8. Wdrażanie dzieci do twórczej aktywności słownej.

W terapii stosuje się różnorodne pomoce: gry planszowe np. „Sowa mądra głowa”, loteryjki logopedyczne ALEXANDER, loteryjki sylabowo-obrazkowe, domina wyrazowo-obrazkowe, karty „Logopedyczny Piotruś”, MEMORY, klocki PUS, historyjki obrazkowe, zestawy ilustracji np. „Od obrazka do słowa” H.Rodak, suwaki logopedyczne, zagadki, rebusy, wierszyki, rymowanki, różnorodne propozycje zabaw i ćwiczeń zawartych w literaturze fachowej.

W ramach logoterapii realizowane są następujące ćwiczenia:

1. Ćwiczenia przygotowujące narządy artykulacyjne do wywołania zaburzonych głosek:

a) **ćwiczenia oddechowe** – wyrabianie oddechu dla mowy, wydłużanie fazy wydechowej, ćwiczenia ekonomicznego zużywania powietrza i umiejętności synchronizowania pauz oddechowych z treścią wypowiedzi:

- wykonanie wdechu dmuchając na skrawek papieru,
- wydmuchiwanie baniek mydlanych przez słomkę,
- dmuchanie na kłębuszki waty, papierowe kulki, piłeczki,
- nadmuchiwanie balonów,
- gra na flecie, gwizdka.

b) **ćwiczenia narządów artykulacyjnych** – usprawnianie właściwego funkcjonowania narządów mowy:

-ćwiczenia języka:

- „klaskanie” językiem o podniebienie twarde,
- „liczenie ząbków”- dotykamy czubkiem języka każdy ząb po kolei,
- „malowanie sufitu językiem” wysuwanie języka na górną wargę,
- odklejanie chrupki od wałka dziąsłowego,
- oblizywanie wysmarowanej buzi kremem czekoladowym,
- „Zapasy chomika” -wypychanie językiem policzków.

-ćwiczenia warg:

- szybkie zmienianie układu ust „uśmiech”-„ryjek”,
- wykonywanie ruchów imitujących gwizdanie i cmokanie,
- zakładanie wargi dolnej na górną i odwrotnie,
- parskanie,
- półuśmiech-odciąganie na przemian kącików warg,
- nadymanie policzków i powolne wypuszczanie powietrza ustami lub nosem.

-ćwiczenia podniebienia miękkiego:

- wdychanie i wydychanie powietrza przez nos,
- wypowiedanie sylab ap, op, ep, yp, up z przedłużeniem zwarcia warg,
- ziewanie.

-ćwiczenia żuchwy:

- opuszczanie i unoszenie żuchwy ku górze,

- wykonywanie ruchów poziomych, raz z wargami rozchylonymi, raz z zamkniętymi,
- ruchy do przodu i do tyłu.

c) **ćwiczenia emisyjno-głosowe** – wyrabianie właściwej tonacji, ćwiczenia umiejętności modulowania siły głosu i prawidłowego brzmienia głosek w sylabach, wyrazach, zdaniach, naśladowanie głosów.

- próby wymowy poszczególnych bądź niektórych samogłosek na różnej tonacji,
- ćwiczenia na wyrazach dźwiękonaśladowczych (muuu..., chał chał..., pi pi..., itp.),

3. Ćwiczenia właściwe z zakresu korekcji wad wymowy:

- wywołanie głoski w izolacji,
- utrwalanie głoski korygowanej w sylabach otwartych i zamkniętych,
- utrwalanie głoski korygowanej w strukturze logotomowej,
- utrwalanie głoski korygowanej w wyrazach w nagłosie, śródgłosie i wygłosie,
- utrwalanie głoski korygowanej w zdaniach,
- automatyzacja poprawnej wymowy w mowie spontanicznej, opowiadanie ilustracji, historyjek obrazkowych.

4. Ćwiczenia wspomagające terapię logopedyczną:

-ćwiczenia ortofoniczne

- zabawa pt. „Wiosenny spacer” – dzieci poruszają się zgodnie z akompaniamentem do marszu, biegu, podskoków. W przerwie prowadzący rytmicznie słowo „wiosna” stosując różną dynamikę i tempo,
- zabawa „Pszczoły.” Dzieci – pszczoły stoją w umówionych miejscach pod ścianami – tu są ule. W trakcie muzyki pszczoły wylatują z uli i latają w różne strony zbierając pyłek z kwiatów. Na przerwę w muzyce z głośnym brzęczeniem (zzzzzzz) wracają do ula. W ulu brzęczą bardzo cichutko (mmmm).
- zabawa „W lesie.” Dzieci zostają podzielone na trzy grupy zwierząt leśnych – zające, wiewiórki i ptaki. Każdą grupę zwierząt wywołuje inny akompaniament rytmiczny. Dzieci, które usłyszą swój rytm biegają po sali naśladować wybrane zwierzę, następuje zmiana rytmu i kolejna grupa naśladuje zwierzęta,

-ćwiczenia stymulujące rozwój słuchu fonematycznego – usprawnianie odbioru bodźców akustycznych, rozpoznawanie wrażeń słuchowych, ćwiczenia poczucia rytmu, rozróżnianie głosek dobrze i źle wypowiedzianych:

- odtwarzanie w układzie przestrzennym wystukanego „rytmu”. Dziecko otrzymuje do dyspozycji kilka klocków. Osoba prowadząca ćwiczenia wystukuje określony rytm zasłaniając rękę. Zadaniem dziecka jest ułożenie klocków odpowiednio do tego rytmu.
- rozpoznawanie nazwy obrazka na podstawie pierwszej głoski. Całe obrazki z jednego kompletu rozdajemy dzieciom, które kładą je przed sobą tak, aby ilustracje były widoczne. Osoba prowadząca ćwiczenia pozostawia do swojej dyspozycji drugi komplet obrazków. Nie pokazując obrazka wypowiada odpowiednią głoskę. Każde z dzieci sprawdza, czy ma obrazek, którego nazwa rozpoczyna się od podanej głoski.
- wyszukiwanie ostatniej głoski z nazwy obrazka.
- różnicowanie głosek poprzez wskazywanie obrazków, rysowanie, wycinanie itp.(np. które zwierzę wydaje dany odgłos wąż – sssss..., mucha - zzzz),
- różnicowanie takich samych głosek, różnych i o podobnym brzmieniu lub sylab (np. ba - da – ga - ba...) – dzieci sygnalizują moment usłyszonej głoski lub sylaby.

5. Ćwiczenia stymulujące ogólny rozwój dziecka:

-ćwiczenia rozwijające słownik czynny i bierny

- rozwijanie mowy poprzez nazywanie i wskazywanie przedmiotów i nazw na obrazkach, w otoczeniu,
- opowiadanie historyjek obrazkowych,
- opowiadanie ilustracji, przeczytanego tekstu,
- udzielanie odpowiedzi na pytania,
- ćwiczenia w czytaniu i pisaniu.

-ćwiczenia w zakresie koordynacji wzrokowo – słuchowo – ruchowej

- wyszukiwanie w rzędzie obrazków jednego różniącego się szczegółem,
- wyszukiwanie wśród zestawu obrazków identycznego z pokazanym przez dorosłego,
- odnajdywanie w pomieszczeniu desygnatu wskazanego na obrazku,
- dopasowanie obrazków do konturów ich cieni,
- układanie wzorów tematycznych (domek, pajacyk itp.) z figur geometrycznych,
- ćwiczenia na materiale literowo-wyrazowym:
  - wyodrębnianie charakterystycznych elementów mylonych liter różnicowanie par liter, np.: (b-d, m-n, a-o),
- dzielenie wyrazów na głoski, litery i sylaby,
- różnicowanie dźwięków mowy przez powtarzanie głosek, określanie ich położenia w wyrazie,
- zabawa w słowa: wymyślanie wyrazów na określoną głoskę, szukanie do nich rymu,

- nawlekanie koralików, przewlekanie sznurówki przez dziurki w deseczce,
- rysowanie po śladzie łączenie kropek,
- zamalowywanie płaszczyzn,
- obrysowywanie konturów,
- dorysowywanie brakujących części na obrazkach,

-ćwiczenia orientacji przestrzennej

- określanie położenia poszczególnych przedmiotów w przestrzeni, na obrazku,
- rysowanie przedmiotów w odpowiednim położeniu:
  - nad drzewami dorysuj chmurkę,
  - pomiędzy łakami narysuj piłkę,
- udzielanie słownej odpowiedzi na pytania:
  - gdzie leżą klucze? (na stole),
- kolorowanie obrazka według instrukcji, np.:
  - pola oznaczone kreską zamaluj na niebiesko,
  - pola zaznaczone trójkątem zamaluj na czarno;
- utrwalanie rozróżniania stron ciała:
  - pokaż prawą rękę, lewą nogę, prawe oko,
  - co masz w lewej ręce, narysuj kreskę z prawej strony kartki,

- ćwiczenia pamięci

ćwiczenia pamięci symultatywnej:

- odszukiwanie dwóch, trzech wskazanych obrazków w całym zestawie,
- zapamiętywanie układu geometrycznego eksponowanego na ilustracji i odtwarzanie go na rysunku.

ćwiczenia pamięci sekwencyjnej:

- zapamiętywanie sekwencji obrazków, przedmiotów,
- memory.

- ćwiczenia myślenia

ćwiczenia umiejętności przeprowadzania klasyfikacji:

- klasyfikacje tematyczne
  - budowanie zbiorów: pojazdy, owoce, narzędzia, naczynia itp.,
  - dobieranie par: parasol+chmurka, widelec+łyżka, choinka+bańka, czapka+szalik, but+skarpetka itp.,
  - wykluczenie elementu ze zbioru,
  - budowanie zbiorów według podanej (za pomocą obrazka) zasady

- klasyfikacje atematyczne:
  - rozdzielanie klocków według jednej cechy: koloru, wielkości, kształtu,
- **ćwiczenia umiejętności szeregowania**
  - szeregowanie:
    - układanie ciągów tematycznych, np.: piłka od najmniejszej do największej,
  - uzupełnianie szeregu:
    - uzupełnianie brakującego elementu w szeregu,
    - układanie trzech, czterech, pięciu brakujących elementów w szeregu, przy podanym elemencie pierwszym i ostatnim.
- **ćwiczenie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego**
  - układanie historyjek obrazkowych (instrukcja: Spróbuj ułożyć te obrazki po kolei tak, żeby można było opowiedzieć jakąś historię. Pomyśl, co wydarzyło się najpierw, a co potem).
- **ćwiczenia myślenia indukcyjnego**
  - wykrywanie relacji między elementami (uzupełnianie elementu w zbiorze i odszukiwanie brakującego elementu),
  - odnajdywanie brakujących elementów na podstawie znanych relacji (dobie-ranie brakujących elementów ze zbioru i rysowanie brakującego elementu).
- **ćwiczenia myślenia symbolicznego**
  - kodowanie (zadaniem dziecka jest dopasowanie symboli do obrazków (instrukcja: Popatrz, każdy obrazek ma swój znaczek, spróbuj narysować takie znaczki pod twoimi obrazkami).

III. Przygotowanie materiałów, które są pomocne w terapii.

IV. Stała współpraca z rodzicami.

V. Współpraca z wychowawcami.

VI. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

VII. Uczestnictwo w Radach Pedagogicznych.

LOGOPEDA SZKOLNY